

พระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ
และวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย

พระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๕๐ พรรษา
พระพุทธรูปประจำมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

พระเจ้าล้านทอง และวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ

วิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ : บดินทร์การพิมพ์ เชียงราย โทร. ๐-๕๓๗๑-๕๒๔๕

พระเจ้าล้านทอง และวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ

คำนำ

หนังสือ “พระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ และ
วิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ” เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อ
บอกเล่าถึงความเป็นมาของการจัดสร้างพระเจ้าล้านทอง
เฉลิมพระเกียรติฯ พระพุทธรูปประจำมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งได้
จัดสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๕๐ พรรษา
และการจัดสร้างวิหารเพื่อประดิษฐานพระเจ้าล้านทองเฉลิม-
พระเกียรติฯ ใช้เป็นสถานที่ชำระจิตใจให้เข้าถึงธรรม และเพื่อ
เป็นการอนุรักษ์ศิลปะและสถาปัตยกรรมการก่อสร้างวิหารโล่ง
แบบล้านนา โดยให้ความสำคัญกับรายละเอียดและรูปแบบที่
ถูกต้องอย่างถี่ถ้วน ซึ่งถือเป็นหน้าประวัติศาสตร์ที่สำคัญอีก
ด้านหนึ่งของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์
ต่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและข้อมูลทั่วไป
ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้เป็นอย่างดี

รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระราชทานพระบรมสารีริกธาตุให้ รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
เพื่อนำไปบรรจุในเศียรพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ

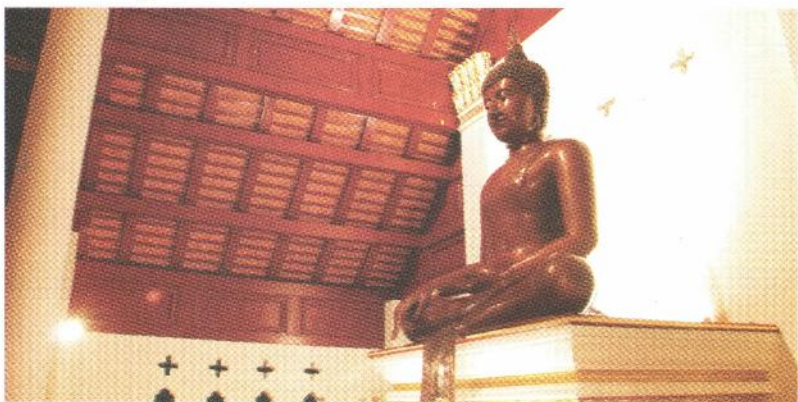
พระเจ้าล้านทอง และวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ

พระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๕๐ พรรษา

พระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ องค์นี้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้จัดสร้างขึ้นตามรูปแบบของพระเจ้าล้านทอง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปศิลปะสมัยปาลวะ พระประธานในพระอุโบสถวัดพระแก้ว (พระอารามหลวง) อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๕๐ พรรษา ในปี พ.ศ.๒๕๔๙ และได้รับพระราชทานพระราชนุญาตให้อัญเชิญมาประดิษฐานเป็นพระพุทธรูปประจำมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ปฐมเหตุของการจัดสร้าง เกิดจากดำริของ รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งได้ไป กราบพระเจ้าล้านทองซึ่งเป็นพระประธาน ในพระอุโบสถวัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย แล้วเกิดความเลื่อมใสและชื่นชมใน พุทธลักษณะที่งดงามเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ ขออนุญาตจาก พระธรรมราชา นูวัตร (สุทัศน์ สุทสุสโน) เจ้าอาวาสวัดพระแก้ว (พระอารามหลวง) และเจ้าคณะภาค ๖ เพื่อจัดสร้างขึ้น

โดยการจัดสร้างได้จำลองแบบ ย่อส่วนขนาดร้อยละ ๙๐ ขององค์จริง พุทธลักษณะปางมารวิชัย หน้าตัก ๑.๙๐ เมตร ความสูงจากฐานถึงยอด เปลวเพลิง ๒.๒๐ เมตร โดยได้ว่าจ้าง พันโทนภดล สุวรรณสมบัติ ให้เป็นผู้ปั้น แบบ จากนั้นได้ปรับแต่งและแก้ไข รายละเอียดของพระพุทธรูปต้นแบบ จนมีความงดงามทัดเทียมกับองค์ต้นแบบให้มากที่สุดโดยมี อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

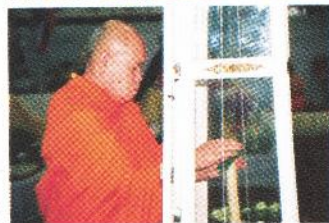

หลังจากที่ได้พระพุทธรูปต้นแบบที่มีความงดงามตาม
พุทธลักษณะแล้ว มหาวิทยาลัยได้กราบบังคมทูลเชิญ สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน
มาทรงประกอบพิธีเททอง ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัด
เชียงราย เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ จากนั้นได้ดำเนินการ
หล่อและตกแต่งองค์พระที่โรงหล่อจังหวัดสิงห์บุรี งบประมาณ
การก่อสร้างรวมจำนวนแปดแสนห้าหมื่นบาท ซึ่งมีผู้มีจิตศรัทธา
ร่วมบริจาคเงินร่วมจัดสร้างกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในครั้งนี้ด้วย

เมื่อการจัดสร้างแล้วเสร็จมหาวิทยาลัยได้จัดพิธีมหา
 พุทธภิเษก เมื่อวันที่ ๑๘-๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ โดยมี พระมหา
 ไพริวงศาจารย์ (สุจี กตสโร) ผู้ปฏิบัติ
 หน้าที่แทน สมเด็จพระพุฒาจารย์
 (เกี่ยว อุปเสโณ) ประธานคณะผู้ปฏิบัติ
 หน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธาน
 จุดเทียนชัย และพระธรรมราชาνώตร
 (สุทัศน์ สุทสุสโน) รักษาการเจ้าคณะ
 ภาค ๖ เป็นผู้ดับเทียนชัย และได้กราบ
 อาราธนาพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์และ
 พระเกจิอาจารย์ทั่วภาคเหนือ ๘๓ รูป มาเจริญพระพุทธมนต์และ
 อธิษฐานจิตนึ่งปรก โดยมีพระพิธีธรรมจากวัดสุทัศน์เทพวราราม
 ราชวรรมหาวิหาร สวดพระคาถาทิพยมนต์ และคณะสงฆ์ล้านนา
 สวดเบิกแบบพื้นเมืองตลอดพิธี และได้จัดสร้างพระพุทธรูปพระเจ้า
 ล้านทอง หน้าตัก ๙ นิ้ว ๕ นิ้ว ขนาดลอยองค์สูง ๓ เซนติเมตร และ
 เหริยญพระเจ้าล้านทอง เข้าพิธีมหาพุทธภิเษกในครั้งนี้อย่าง

ภายหลังจากที่ได้ดำเนินการจัดสร้างวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ แล้วเสร็จสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยได้ประกอบพิธีอัญเชิญพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ ขึ้นประดิษฐานในวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งพิธีดังกล่าวได้จัดแบบล้านนา โดยได้อัญเชิญพระเจ้าล้านทองฯ ด้วยการหามบนเสลี่ยงติดตามด้วยขบวนแห่ที่อลังการและมีความงดงามด้วยริ้วขบวนที่ประดับตกแต่งแบบล้านนา สร้างความประทับใจและควรค่าแก่การจดจำเป็นอย่างยิ่ง

หากท่านมีโอกาสดำเนินการกราบพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งประดิษฐานเป็นประธานในวิหารพระเจ้าล้านทอง จะได้ชื่นชมในความงดงามและเปี่ยมด้วยพุทธบารมีขององค์พระ เสมือนหนึ่งสายพระเนตรทอดต่ำลงมาที่ผู้เข้าไปสักการะกราบไหว้อยู่ตลอดเวลา พระพักตร์ที่อิมเิบและพระโอษฐ์ที่แย้มด้วยพระเมตตาก่อให้เกิดความอิมเอบใจยิ่งนัก

นอกจากการจัดสร้าง
พระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ
เพื่อเป็นที่สักการบูชาและอัญเชิญ
มาประดิษฐานเป็นพระพุทธรูป
ประจำมหาวิทยาลัยแล้ว
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงยังได้

รับมอบพระบรมสารีริกธาตุ จากสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว
อุปเสโน) ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช และ
เจ้าอาวาสวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร เพื่อนำมาประดิษฐานบน
เศียรพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อความเป็นสิริมงคล
อีกด้วย

วิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ ความเป็นมา

วิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จัดสร้างโดยดำริของ รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และด้วยความเห็นชอบของ สภามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ ใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาในโอกาสสำคัญ รวมทั้งเป็นสถานที่พักใจ และชำระจิตใจให้เข้าถึงธรรม และอนุรักษ์ศิลปะการก่อสร้างวิหารโล่งแบบล้านนา

เมื่อแรกเริ่มที่คิดจะสร้างวิหาร รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ มีแนวคิดว่าจะสร้างวิหารขนาดเล็กแบบเรียบง่ายและใช้งบประมาณก่อสร้างในวงเงินไม่เกิน ๑ ล้านบาท แต่ภายหลังได้เกิดความคิดว่าควรจะใช้โอกาสในการสร้างวิหารพระเจ้าล้านทองหลังนี้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่นด้วย คือ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปะและสถาปัตยกรรมการก่อสร้างวิหารโล่งแบบล้านนาไปด้วยโดยนำต้นแบบวิหารโล่งของวัดต่างๆ มาเป็นต้นแบบการก่อสร้าง รวมทั้งให้เป็นจุดศูนย์กลางของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สถานที่ก่อสร้างและรูปแบบ

ในการจัดหาที่ตั้งของวิหารนั้น รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ อธิการบดี ได้สำรวจพื้นที่ของมหาวิทยาลัยเพื่อหาตำแหน่งที่เหมาะสมร่วมกับ นายสงคราม ชิวประวัติดำรงค์ กรรมการสภามหาวิทยาลัย และเห็นพ้องต้องกันว่าวิหารควรอยู่ในตำแหน่งสูงสุด และไม่ควรมีสิ่งปลูกสร้างใดสูงกว่า จึงได้เลือกสถานที่จัดสร้างบนยอดเนินทางทิศใต้ของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นตำแหน่งที่อยู่สูงสามารถมองเห็นได้จากระยะไกลรวมทั้งยังมองเห็นทัศนียภาพของมหาวิทยาลัยได้อย่างทั่วถึง โดยกำหนดให้วิหารหันหน้าไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือที่ ๑๓ องศา ซึ่งตรงกับทางเข้ามหาวิทยาลัยพอดี

รูปแบบวิหารจัดสร้างตามแบบสถาปัตยกรรมล้านนามีลักษณะเป็นวิหารโล่ง ออกแบบโดยนำรูปแบบวิหารวัดพระธาตุลำปางหลวง วิหารวัดไหล่หิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง และวิหารวัดปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง รวมทั้งรูปแบบของวัดเชียงทอง เมืองหลวงพระบาง มาเป็นต้นแบบในการก่อสร้าง ออกแบบโดย สล่ำรุ่ง จันทร์ตานุญ ผู้ชำนาญการออกแบบสถาปัตยกรรมล้านนา

วิหารวัดพระธาตุลำปางหลวง

วิหารวัดปงยางคก

ขนาดวิหาร กว้าง ๘.๙๔ เมตรยาว ๒๐.๐๕ เมตร พื้นที่
ใช้สอย ๑๘๐ ตารางเมตร โครงสร้างฐานรากก่ออิฐถือปูน เครื่องบน
ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง (ใช้ไม้เต็งเป็นหลัก) มุงหลังคาด้วยกระเบื้อง
ดินขอ มี ๔ ซด ๓ ตับ สันหลังคาซดที่ ๓ ประดับปูนปั้นเป็น
ปราสาทเฟืองประดับด้วยฉัตร ๕ ชั้นช่อฟ้าทำด้วยไม้สักแกะสลัก

ปิดทองที่อกด้านหน้า หน้าบัน
ทำด้วยไม้สักแกะสลักปิดทอง
ประดับพระนามาภิไธย "สธ" ที่
หน้าบันวิหาร ใช้เวลาก่อสร้าง

๓๗๗ วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๙ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐
งบประมาณค่าก่อสร้างรวมถึงประกอบอื่นๆ ประมาณ ๑๐ ล้านบาท

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรง
ประกอบพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุบนเศียรพระเจ้าล้านทอง
เฉลิมพระเกียรติฯ ทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าวิหารฯ และทรงปลูก
ต้นศรีมหาโพธิ์บริเวณวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ
เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑

นำชมวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

หากขับรถมาจากตัวจังหวัดเชียงรายมุ่งหน้าไปอำเภอแม่สายไปประมาณ ๑๘ กิโลเมตร ก่อนถึงทางเข้ามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงประมาณ ๓๐๐ เมตร ทางด้านขวามือจะมองเห็นวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ โดดเด่นเป็นสง่าอยู่บนเนินเขาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของดอยแม่ ซึ่งเป็นภูเขาสองลูกเคียงคู่กันเป็นฉากหลังของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงซึ่งดาระดาด้วยหมู่ตึกที่ถูกปลูกสร้างแบบสถาปัตยกรรมล้านนาประยุกต์อย่างลงตัวและกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมซึ่งเขียวขจีด้วยแมกไม้نانาพรรณเสมือนหนึ่งถูกห่มคลุมด้วยผ้าห่มสีเขียวทั่วทั้งพื้นที่

เมื่อเลี้ยวขวามาทางเข้ามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงไปตามถนนสายหลักที่ตัดเข้าสู่มหาวิทยาลัย คดเคี้ยวไปตามแนวต้นไม้ที่

ปลูกไว้ทั้งสองข้างทางและบริเวณเกาะกลางถนนไปประมาณ ๑,๓๐๐ เมตร จะเห็นภาพตึกเรียนตั้งตระหง่านโดยมีสระน้ำวางริ้วอยู่ข้างหน้าและมีดอยแม่เป็นฉากหลัง

จากนั้นให้เลี้ยวขวาไปตามถนนลาดยางขึ้นเนินเขาเตี้ยๆ ผ่านโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงไปประมาณ ๕๐ เมตร จะเห็นป้ายวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ อยู่ทางด้านขวา เมื่อเลี้ยวขวาเข้ามาประมาณ ๑๐๐ เมตร จะมีบันไดขึ้นสู่ตัววิหาร ซึ่งตั้งอยู่บนเนิน เป็นบันไดที่สร้างไว้สำหรับให้คนเดินขึ้น มีทั้งหมด ๗๘ ขั้น ที่เชิงบันไดมีสิ่งก่อสร้างที่เรียกว่า “เหงา” หรือ “หางวัน” ขนาบสองข้าง (หางวัน มีลักษณะขมวดเข้าหากันเป็นรูป เลข หนึ่งไทย) ถัดจากหางวันก็เป็นราวบันไดทอดคู่ไปกับตัวบันได ซึ่งหักมุมเพื่อให้มีจุดพักเป็นระยะๆ ก่อนที่จะทอดยาวไปจนถึงลานวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ

แต่ถ้าหากไม่ต้องการเดินขึ้นสู่ตัววิหารด้วยบันไดก็สามารถขับรถขึ้นไปจนถึงลานจอดและเดินขึ้นถนนลาดยางทางด้านหลังของวิหารประมาณ ๒๐ เมตร ก็จะถึงลานวิหารซึ่งปลูกหญ้าเขียวขจีทั่วบริเวณ และเมื่อมองตรงออกไปด้านหน้าวิหารพระเจ้าล้านทองฯ จะมองเห็นแนวถนนสายหลักที่ทอดยาวเข้าสู่มหาวิทยาลัยซึ่งปลูกต้นไม้ไว้อย่างเป็นระเบียบ และบริเวณทางเข้าหลักซึ่งประดิษฐานหินสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอยู่ตรงกับบันไดทางเข้าวิหารอย่างพอดี

และเมื่อหันหน้าเข้าวิหารพระเจ้าล้านทองฯ จะมองเห็น
ตัววิหารตั้งอยู่บนฐานสูงสี่ขาสะอาดตา บันไดที่ทอดตัวขึ้นสู่วิหาร
จำนวน ๗ ชั้น มีเหงาหรือหางวันขนาบซ้าย-ขวา เหนือธรณีประตู
วิหารเป็นโค้งคิ้วทำด้วยไม้สักแกะสลักลวดลายปิดทองศิลปะสกุล
ช่างล้านนาเป็นลายเถาววัลย์ประดับด้วยรูปหงส์ สิงห์ และตรงกลาง

แกะสลักเป็นรูปแพะซึ่งเป็นนักษัตริ
ปีประสูติของสมเด็จพระเทพรัตน-
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เหนือโค้งคิ้วขึ้นไปแกะสลักไม้
สักปิดทองเป็นลวดลายเถาววัลย์
และพญานาค ๖ ตัว

หน้าบันวิหารพระเจ้าล้านทองฯ โครงสร้างทำด้วยไม้สัก
ประดับลวดลายปูนปั้นปิดทองและไม้สักแกะสลักเป็นรูปดอก
พุดตานปิดทองประดับกระจกหลากสี นับจำนวนได้ทั้งหมด

๑๙ ดอก แบ่งออกเป็นดอกใหญ่
๑๕ ดอก และดอกเล็ก ๔ ดอก คาน
รับ น้ำหนัก ประดับ ปูนปั้นรูป
เถาววัลย์ลายผักกูดปิดทองคั่นด้วย

ปูนปั้นลายดอกชงโคปิดทองเหลืองอร่าม บางจุดประดับด้วยปูนปั้น
รูปดอกพุดตานปิดทองประดับกระจกเป็นระยะๆ ซึ่งผสมกันได้อย่าง
ลงตัว ต่อเนื่อง และกลมกลืน ตรงกึ่งกลางของหน้าบันประดับอักษร
พระนามาภิไธย “สธ” ใต้พระจุลมงกุฎแกะสลักด้วยไม้สักปิดทอง

เหนือหน้าบันขึ้นไปเป็นช่อฟ้าเอก
ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม-
บรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินมา
ทรงประกอบพิธียกช่อฟ้า เมื่อวันที่อาทิตย์
ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ตรงอกของ
ช่อฟ้าปิดทองบริสุทธิ์เหลืองอร่าม เบื้องบน

ถัดจากจุดที่ปิดทองแกะสลักเป็นลักษณะเปลวไฟเรียวแหลม
อ่อนช้อยพุ่งขึ้นสู่ท้องฟ้าเบื้องบนประหนึ่งจะปลิวไหวไปกับแรงลม

บ้านลมสี่ตัวที่อยู่ด้านหน้าสุดของวิหารทำด้วยไม้สัก
แกะสลักลวดลายผักกูดประดับด้วยดอกไม้ประดับกระจกลับสี่
เป็นระยะๆ ส่วนปลายสุดด้านล่างของบ้านลมแต่ละตัวแกะสลัก

เป็นลายผักกูดขมวดเป็นรูปหางวัน ซึ่งมีลักษณะคล้ายเลขหนึ่งไทย
แทนที่จะเป็นรูปพญานาคดังเช่น
วิหารหลังอื่นๆ ที่จะพบเห็นได้
ทั่วไปในภาคเหนือ ส่วนบ้านลม
ที่เหลือทุกตัวทำด้วยไม้สักทาสีแดง
ตรงส่วนขอบปิดทองเป็นเส้นยาว

ตลอดความยาวของบ้านลม ส่วนปลายสุดด้านล่างสลักลายผักกูด
ตวัดเป็นรูปเลขหนึ่งไทยทุกตัว นอกจากนี้ช่อฟ้าและบ้านลมทุกตัว
ยังประดับกระดิ่งทองเหลืองแวววาวโบโพธิ์ เมื่อยามที่ลมพัดมา
เสียงกระดิ่งจะดังสูงๆ ต่ำๆ สลับกันไปอยู่ตลอดเวลาชวนให้
รื่นเริงใจยิ่งนัก

หลังคาวิหารพระเจ้าล้านทองฯ มุงด้วยกระเบื้องดินเผา (ดินขอ) มีสี่ซด ด้านหน้าสามซดและด้านหลังหนึ่งซดลดหลั่นกัน ด้วยสัดส่วนที่พอดี หลังคามีสองตับยกเว้นซดที่สามซึ่งมีอยู่สามตับลาดต่ำลงจนเกือบจะถึงแนวระดับพื้นวิหาร มีลักษณะเหมือนแม่ไก่สยายปีกโอบอุ้มลูกไก่เอาไว้เพื่อให้ความอบอุ่น ซึ่งสะท้อนคติความเชื่อเกี่ยวกับการสร้างวิหารของชาวล้านนา ที่เชื่อกันว่าวิหารหรืออุโบสถนอกจากจะใช้ประโยชน์ในการประกอบศาสนพิธีแล้ว ยังจะช่วยปกป้องและคุ้มครองให้ผู้มาทำบุญในโอกาสต่างๆ มีความร่มเย็นเป็นสุขตลอดไป จึงถือได้ว่าวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ หลังนั้นนอกจากจะอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมแบบล้านนาแล้วยังได้สะท้อนแนวคิดดังกล่าวอีกทางหนึ่งด้วย

ใต้ชายคารองรับน้ำหนักด้วย คันทวยซึ่งทางภาคเหนือเรียกว่า นาคะตัน หรือ หูช้าง เพราะมีลักษณะเหมือนหูช้างที่สับัดไปมา นาคะตัน ที่รองรับน้ำหนักชายคามีทั้งหมด ๑๔ ตัว แบ่งออกเป็นข้างละ ๗ ตัว ทุกตัวทำด้วยไม้สักแกะสลักเป็นรูปพญานาค และครุฑสอดแทรกด้วยลายกนกซึ่งแกะสลักลวดลายอ่อนช้อยงดงามและปิดทองทุกตัว โดยที่แต่ละตัวจะมีลวดลายแตกต่างกันและไม่มีลวดลายที่เหมือนกันเลยแม้แต่ตัวเดียว

นาคะตันคูที่อยู่ด้านหน้าสุดแกะสลักเป็นรูปนาคสองตัว
ก่อกันกัน โดยที่ลำตัวและหางของนาคตัวที่สองซึ่งก่อกันนาค
ตัวแรกจะตัวโตโค้งขึ้นรองรับ
กับคานที่ทำหน้าที่รับน้ำหนัก
หลังคาให้มีความแน่นอนหนา
ส่วนหางแกะสลักเป็นลาย
กนกขนานไปกับแนวคานไม้
และบรรจบกับลำตัวช่วงกลาง

อย่างพอเหมาะ นาคะตันแต่ละตัวจะแกะสลักและประดับ
ลวดลายกนกที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและงดงามหาที่ติมิได้

เป็นที่น่าสังเกตว่านาคะตันตัวอื่นๆ ที่ใช้ค้ำยันส่วนใหญ่
จะแกะสลักเป็นรูปพญานาคพันเกี่ยวกัน และมีอยู่เดียวที่แกะ
สลักเป็นรูปพญาครุฑยุดนาค บางคูก็แกะสลักเป็นรูปพญานาค
ตัวเดียวพันเกี่ยวด้วยลายกนกอ่อนช้อยจนเต็มแผ่น ส่วนนาคะตัน
คูสุดท้ายที่อยู่หลังสุด แกะสลักเป็นรูปพญานาคตัวเดียวประดับ
ด้วยลายดอกพุดตานจนเต็มทั่วทั้งแผ่นคั้นเป็นช่องๆ อย่างลงตัว
แต่ไม่เจาะช่องให้ทะลุ ซึ่งจะแตกต่างจากนาคะตันตัวอื่นๆ ที่แกะสลัก
ลวดลายแบบโปร่งๆ ไม่ปิดทึบเหมือนสองตัวนี้

โครงสร้างฐานรากของวิหารเป็นแบบก่ออิฐถือปูนฐานที่
รองรับตัววิหารทาสีขาวและเจาะรูเป็นรูปกากบาท เรียกว่า “อุโมงค์จร”

เสากลางที่รองรับน้ำหนักของหลังคาเป็นเสากลมขนาดใหญ่ จำนวน ๑๐ ต้น ส่วนเสาคู่หน้าเป็นเสาคู่เหลี่ยมและเสาคู่หลังสุดเป็นเสาคู่เหลี่ยม โครงสร้างเครื่องบนทำด้วยไม้เต็งทั้งหมด เป็นลักษณะโครงสร้าง ม้าตั้งใหม่ ซึ่งเป็นลักษณะโครงหลังคาที่ถ่ายน้ำหนักเป็นคันทันไคลงมาเป็นทอดๆ โดยรับน้ำหนักจากยอดหลังคาลงมาแล้วถ่ายน้ำหนักลงบนหัวเสาทั้งสองข้างทำให้เกิดสมดุล

เสาใหญ่ทุกต้นทาด้วยสีชาวสะอาดตา ส่วนยอดของเสาประดับบัวหัวเสาสองชั้นปิดทองและประดับกระจก ส่วนโคนเสา

ปิดทองลวดลายผักกูด ฉลุลายเป็นรูปหงส์อ่อนช้อยและประดับลายกนกเป็นชั้นๆ นอกจากเสากลมที่รับหลังคาแล้วยังมีเสาคู่เหลี่ยมอีกจำนวน ๒๔ ต้นที่รองรับน้ำหนักของหลังคาที่ถ่ายน้ำหนักผ่านโครงสร้างม้าตั้งใหม่ เสาทุกต้นทาสีชาวล้วนเช่นเดียวกับเสาดั้งเดิม แต่แตกต่างกันตรงที่ไม่มีบัวหัวเสาเท่านั้นเอง

เนื่องจากเป็นวิหารโล่งวิหารหลังนี้จึงไม่มีบานประตูใหญ่ ด้านหน้าเหมือนวิหารทั่วไป ด้านข้างทั้งสองด้านเปิดโล่งและก่ออิฐฉาบปูนสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร มีบันไดด้านข้างทั้งสองด้านประดับด้วยเหงาหรือหางวันเช่นเดียวกับบันไดด้านหน้าแต่ขนาดของบันไดเล็กกว่าด้านหลังของวิหารเป็นผนังที่บาทสีชาวแต่เจาะช่อง

แสงกาเกะบาด ๓ ช่อง ที่ผนังช่องกลางซึ่งอยู่ตรงกับฐานชุกชีซึ่งเป็น
ที่ประดิษฐานพระประธาน

ฐานชุกชีในวิหารสร้างลดหลั่นกันสองชั้น ประดับลวดลาย
ปูนปั้นปิดทองแบบสถาปัตยกรรมจีน (ปูนขาวผสมน้ำมันงาคือกุเคล้า
จนเหนียว) ด้านบนปูด้วยไม้มะค่า เหนือฐานชุกชีชั้นที่สองประดิษฐาน
พระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๕๐ พรรษา
ซึ่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้จัดสร้างและอัญเชิญมาเป็น
พระประธานประจำวิหาร

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ สมเด็จพระเทพ-
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรง
ประกอบพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุบนเศียรพระเจ้าล้านทอง
เฉลิมพระเกียรติฯ และทรงประกอบพิธียกขอฟ้าวิหารพระเจ้า
ล้านทองพร้อมทั้งทรงปลูกต้นศรีมหาโพธิ์บริเวณลานวิหาร
จำนวน ๑ ต้น

ต้นศรีมหาโพธิ์ต้นนี้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้นำมาจาก
พุทธคยา ประเทศอินเดีย มีลักษณะ
พิเศษคือส่วนปลายของใบจะแหลม
ยาวกว่าต้นโพธิ์ที่ขึ้นอยู่ทั่วไปใน
ประเทศไทย และเป็นไม้โตเร็วให้
ร่มเงากว้างใหญ่ จุดที่ปลูกต้นโพธิ์
จะอยู่ใกล้ๆ บันไดทางลง และมีป้ายทองเหลืองปักไว้สามารถ
มองเห็นได้อย่างชัดเจน

และเพื่อให้เป็นไปตามขนบประเพณีของชาวล้านนา มหาวิทยาลัยได้จัดงานสมโภชวิหารพระเจ้าล้านทองฯ แบบล้านนา อย่างยิ่งใหญ่ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ โดยในวันที่ ๑๐ มีนาคม มีพิธีถวายตุงหรือ “ตานตุง” เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวร ในช่วงเช้า ต่อจากนั้นในช่วงบ่าย มีการแห่ครัวตาน (เครื่องไทยทาน) ของ คณะศรัทธาญาติโยมจากวัดต่างๆ ใน ชุมชนรอบมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน ภายนอกมาร่วมกันแห่ครัวตานเป็นที่ครึกครื้น สนุกสนานและอิมบุญ เสียงฆ้องกลอง ที่นำแห่ครัวตานของแต่ละวัดผสมกับ เสียงดนตรีพื้นเมืองที่บรรเลงในการแสดงมหรสพสมโภชสร้าง บรรยากาศของงานบุญรื่นเริงได้อย่างครึกครื้น

หลังจากเสร็จสิ้นการแห่ครัวตาน มีปาฐกถาธรรมพิเศษ โดยได้อาราธนา ท่าน ว.วชิรเมธี พระนักเทศน์ชื่อดังมาเป็น องค์กรปาฐก ต่อด้วยการเสวนาในประเด็น เกี่ยวกับความรุ่งเรืองของพุทธศิลป์ใน ล้านนาผ่านมุมมองของสถาปัตยกรรม ซึ่ง วิทยากรที่มาร่วมเสวนาในวันนั้นเป็น ผู้รู้ทางด้านวัฒนธรรมและพุทธศิลป์ ในล้านนาที่มีชื่อเสียงประกอบด้วย

อาจารย์นคร พงษ์น้อย ผู้อำนวยการ
ไร่แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
คุณเฉลิมชัย ไชษิตพิพัฒน์ ศิลปิน
ผู้สร้างวัดร่องขุน สลาร์รุ่ง จันทรดาบุญ
ช่างผู้ออกแบบวิหารพระเจ้าล้านทอง

ซึ่งบรรยากาศการเสวนาเป็นไปอย่างชื่นมื่น ผู้ร่วมฟังการเสวนา
ต่างก็ได้รับความรู้และมุมมองที่หลากหลายกันถ้วนหน้า

ในตอนเย็นของวันที่ ๑๐ มีนาคม
มีการทำวัตรสวดมนต์เย็น และในช่วง
ดึกได้นิมนต์คณะสงฆ์มาสวดเบิก ซึ่ง
บทสวดมีการพรรณนาเกี่ยวกับ
ประวัติของเจ้าชายสิทธัตถะและการ

เสด็จออกผนวช การตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเหตุการณ์
ที่เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ ระหว่างการสวดเบิกมีการสอดแทรก
เสียงนก และเสียงสังฆาราสัตว์นานาชนิดสร้างความเพลิดเพลิน
และอิมเมจให้แก่ผู้มาร่วมพิธีในคืนนั้นเป็นอย่างยิ่ง

เช้าวันถัดมามีพิธีทำบุญตักบาตรซึ่งมีคนมาร่วมหลายร้อยคน
จนเต็มลานวิหารพระเจ้าล้านทองฯ มีการทำบุญถวายภัตตาหาร
และถวายวิหารไว้ในพระพุทธศาสนา จากนั้นพระสงฆ์ได้รับไทยธรรม
และรับถวายวิหารที่น้อมถวาย และหลังจากที่อนุโมทนาแล้ว

ประธานสงฆ์ซึ่งเป็นตัวแทน
ของคณะสงฆ์ทั้งหมดได้กล่าว
มอบวิหารพระเจ้าล้านทอง
เฉลิมพระเกียรติฯ คืนให้กับ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเพื่อ
ให้มหาวิทยาลัยดูแลรักษาและ
ใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรม
ทางพุทธศาสนาในโอกาส
สำคัญต่างๆ เป็นอันว่าครบถ้วน
กระบวนความตามแบบ
ประเพณีที่ปฏิบัติกันมาอย่าง
สมบูรณ์ในช่วงเช้าของวันนั้น

ในช่วงสายมีพิธีสืบชาติาให้กับอธิการบดีมหาวิทยาลัย
แม่ฟ้าหลวงและผู้มาร่วมพิธี ซึ่งมีการจัดสถานที่อย่างอลังการและ
จัดหาอุปกรณ์เครื่องประกอบพิธีครบถ้วนตามแบบอย่างของการ
จัดพิธีสืบชาติาหลวง โดยในพิธีสืบชาติาในครั้งนี้มหาวิทยาลัยได้
กราบอาราธนาพระมหาเถระซึ่งเป็นพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ชั้น
ผู้ใหญ่ของจังหวัดเชียงราย จำนวน ๙ รูป มีพระธรรมราชา นวัตกรรม
เจ้าคณะภาค ๖ เป็นประธานสงฆ์นำเจริญพระพุทธมนต์สืบชาติา

หลังจากเสร็จสิ้นพิธีสืบชาติตา พระราชสิทธินายก เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย ได้ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ให้กับผู้มาร่วมพิธีทั่วทั้งบริเวณวิหารและบริเวณลานวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ และหลังจากที่รับน้ำพระพุทธมนต์เรียบร้อยแล้ว ผู้มาร่วมพิธีต่างก็พากันข้อมือแย่งด้ายสายสิญจน์เพื่อนำไปผูกข้อมือให้ลูกหลานบางคนก็นำไปบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคลต่อบ้านเรือนกันเป็นที่โกลาหล

ปัจจุบันวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ ได้เปิดให้บุคคลทั่วไปได้เข้าชมและเข้าไปกราบนมัสการพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ พระประธานในวิหารทุกวัน และมีประชาชนจากทั่วทุกสารทิศที่มาศึกษาดูงานและเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยขึ้นไปเยี่ยมชมวิหารและชมทัศนียภาพของมหาวิทยาลัยซึ่งมีความสวยงามและถ่ายรูปเป็นที่ระลึกอยู่เป็นประจำ

วิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ จึงเป็นสถานที่สำคัญของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งทรงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมแบบล้านนา และเป็นศาสนสถานซึ่งสร้างความผูกพันทางจิตใจของทุกคนที่ได้มาเยือนไปตราบนานเท่านาน

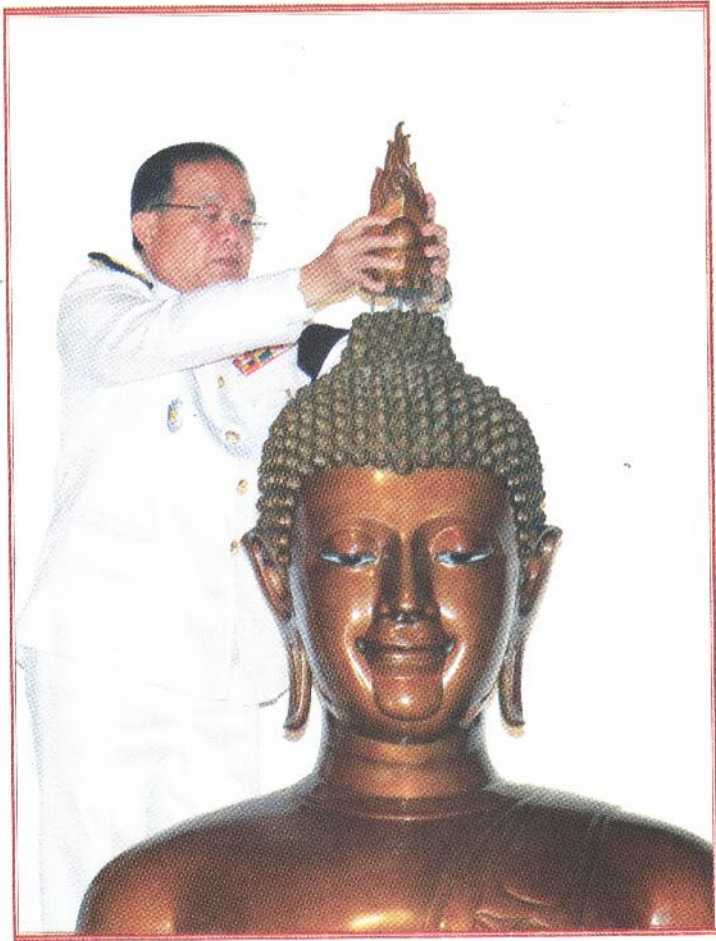

รายนามผู้บริจาค
จัดสร้างพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ
(รายละเอียด ๕๐,๐๐๐.- บาท ขึ้นไป)

๑. บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน)	๕๐๐,๐๐๐.- บาท
๒. คุณไกรสร จันศิริ	๑๒๐,๐๐๐.- บาท
๓. บริษัท กนกเฟอร์นิเจอร์ จำกัด	๑๐๐,๐๐๐.- บาท
๔. รศ. ดร.พรรณวิภา กฤษฎาพงษ์	๑๐๐,๐๐๐.- บาท
๕. บริษัท ฮอลดีวีดู อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด	๑๐๐,๐๐๐.- บาท
๖. คุณสงคราม ชิวประวัติดำรงค์	๙๐,๐๐๐.- บาท
๗. คุณธนากร เสรีบุรี	๕๐,๐๐๐.- บาท
๘. คุณศิริพรรณ ทองเทพไพโรจน์	๕๐,๐๐๐.- บาท
๙. พลเรือโทบุญชู พุกะทรัพย์	๕๐,๐๐๐.- บาท

รายนามผู้บริจาค
จัดสร้างวิหารพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ
(รายละเอียด ๕๐,๐๐๐.- บาท ขึ้นไป)

๑. คุณสงคราม ชีวประวัติดำรงค์ ๑,๕๐๐,๐๐๐.- บาท
๒. บริษัท ไทยยูเนี่ยน โฟรเซ่นโปรดักส์ จำกัด ๑,๐๐๐,๐๐๐.- บาท
๓. คุณประเสริฐ - คุณทัศนีย์ พุ่งกุมาร ๕๐๐,๐๐๐.- บาท
๔. คุณประทีน เหวตระกูล ๒๕๒,๗๙๘.- บาท
๕. คุณประภัทสร ปัญญา ๑๖๙,๐๐๐.- บาท
๖. คุณวิทยา - คุณศิริวรรณ พานิชตระกูล ๑๖๓,๔๗๒.- บาท
๗. คุณอุทัยรักษ์ ศรีสกุลยามรณ ๑๕๐,๐๐๐.- บาท
๘. คุณสุนทรี วนวิทย์ ๑๐๔,๕๐๐.- บาท
๙. คุณศุภชัย - คุณอภิษฐาน จิรพงษ์ตระกูล ๑๐๐,๐๐๐.- บาท
๑๐. คุณแม่น้อย เหล่าธรรมทัศน์ ๑๐๐,๐๐๐.- บาท
๑๑. คุณชัชวาลย์ พริ้งพวงแก้ว ๑๐๐,๐๐๐.- บาท
๑๒. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เวียงพานทวีภัณฑ์ ๑๐๐,๐๐๐.- บาท
๑๓. คุณอำพล - คุณลำยอง หะรินสุต ๕๐,๐๐๐.- บาท

รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
บรรจุพระบรมสารีริกธาตุซึ่งได้รับพระราชทาน
จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในเศียรพระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ

คำไหว้พระเจ้าล้านทองเฉลิมพระเกียรติฯ

(ตั้งนะโม ๓ จบ)

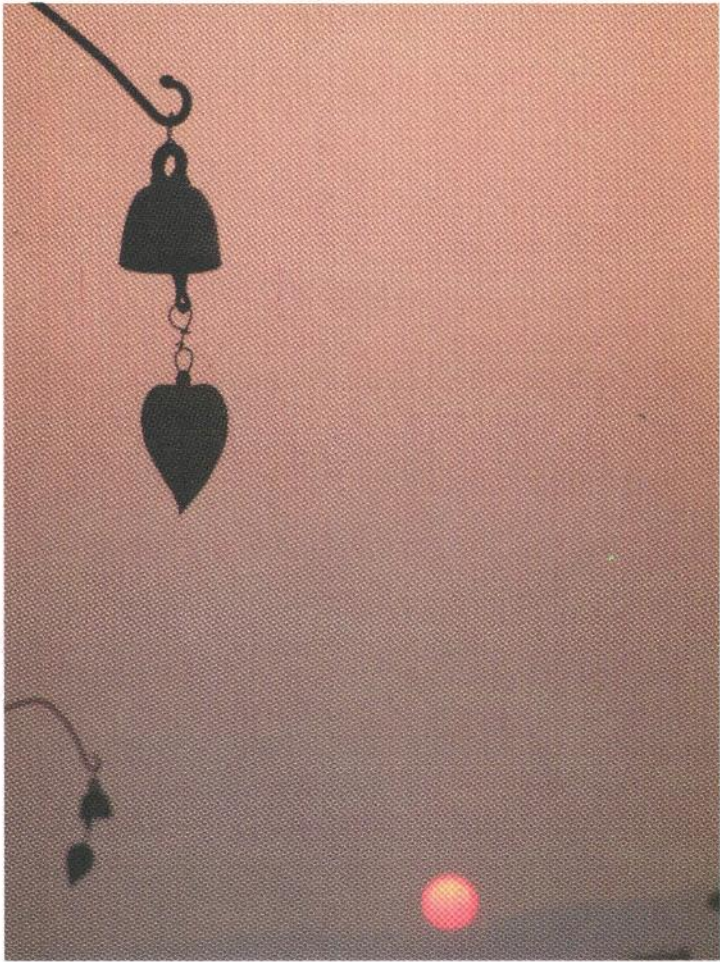
อะหัง วันทามิ โภกวิสุวณณะพุทธะปะภวิมัง,
อิมินา อานุกาเวนะ สะทา สุขัญจะ โสตถิ จะ

ภาวันตุ เม.

(๓ ครั้ง)

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
๓๓๓ หมู่ ๑ ต.ท่าสูด อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย ๕๗๑๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๕๓๙๑ ๖๐๐๐ โทรสาร ๐ ๕๓๙๑ ๖๐๓๔
www.mfu.ac.th

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

๓๓๓ หมู่ ๑ ต.ท่าสุด อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย // www.mfu.ac.th